

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ARISTOTELIAN UNIVERSITY OF THESSALONIKI

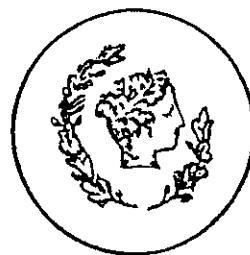
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΟΜΟΣ – ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗ
ΤΟΥ ΟΜΟΤΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Θ. ΠΑΠΑΜΙΧΟΥ

SCIENTIFIC ANNALS
OF THE DEPARTMENT
OF FORESTRY AND NATURAL ENVIRONMENT

DEDICATED TO
Dr. N. TH. PAPAMICHOS, EMERITUS PROFESSOR

ΑΝΑΤΥΠΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΛΘ/1 – VOL. 39/1
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – THESSALONIKI 1996

ΒΡΥΟΦΥΤΑ ΚΑΙ ΛΕΙΧΗΝΕΣ Β. ΠΙΝΔΟΥ

ΑΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠ. ΝΤΑΦΗΣ

MOSSES AND LICHENS OF NORTHERN PINDOS

A. ECONOMOPOULOS, S. DAFIS

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία δημοσιεύεται ένας κατάλογος 113 ειδών βρύων και 14 ειδών λευκήνων τα οποία συνελέγησαν από τον Αν. Οικονομόπουλο στην περιοχή της Β. Πίνδου. Ο κατάλογος συνοδεύεται από στοιχεία της γεωγραφικής περιοχής, του υψομέτρου, του κυριαρχούντος δασοπονικού είδους και του σταθμού (έδαφος, λίθοι, δένδρα) για κάθε είδος βρύου.

Summary

In the present study a list of 113 species of mosses and 14 species of lichens is given. They have been collected by An. Economopoulos in the area of Northern Pindos. For each moss species, the list is complemented with data on the geographical area, altitude, the dominant forest species and the site (soil, stones, trees).

Πρόλογος

Στη χώρα μας ενώ η έρευνα των φανερόγαμων ειδών έχει κάνει μεγάλες προόδους και μπορούμε να πούμε ότι γνωρίζουμε πια τα είδη της χλωρίδας μας, αντίθετα για τα κρυπτόγαμα είδη έχουν δημοσιευθεί πολύ λίγες εργασίες.

Ο Οικονομόπουλος κατά την εργασία υπαίθρου στην έρευνά του για τις φυτοκοινωνίες της Β. Πίνδου συνέλεξε έναν σημαντικό αριθμό ειδών βρύων, τα οποία απέστειλε για προσδιορισμό ή εξακρίβωση στα μουσεία φυσικής Ιστορίας του Αμβούργου και της Πράγας. Ο προσδιορισμός των βρύων έγινε από τον ίδιο τον Οικονομόπουλο βάση του κλασικού συγγράμματος του Rabenhorst η δε εξακρίβωση και επιβεβίωση από τον καθηγητή Rodpera του Πανεπιστημίου της Πράγας και τον Dr. Walther του πανεπιστημίου του Αμβούργου. Ο προσδιορισμός των λευκήνων έγινε από τον Dr. Klements.

Δυστυχώς η πολύτιμη συλλογή των βρύων αυτών απωλέσθηκε κατά τη διάρκεια της κατοχής και έτσι χάθηκε ένα ανεκτίμητης αξίας συγκριτικό υλικό.

Νομίζω όμως ότι έστω και αυτή η παράθεση του καταλόγου των βρύων και των πληροφοριών που τον συνοδεύουν αποτελεί ένα πολύτιμο συγκριτικό υλικό για τους ερευνητές του μέλλοντος και απότιση φόρου τιμής για έναν ερευνητή που ξεπερνούσε κατά πολύ τα χρονικά όρια της εποχής του.

*Σπύρος Ντάφης
Ομ. Καθηγητής*

KATALOGOS EIDON BRYON BOREIAS PINDAOY

a/a Όνομα είδους

	Υπερθ. ώψος	Είδος	Περιοχή	Σταθμός	Λίθοι	Δύνδρα
1	<i>Antitrichia curtipendula</i> Brid.	1350	Ελάτη	Ορειακός	+	-
	<i>Antitrichia curtipendula</i> Brid.	1500	Μ. Πεύκη	Ορειακός	-	+
2	<i>Antitrichia olitoria</i>	1250	Μ. Πεύκη	Παλιόκαστρο	+	+
3	<i>Antitrichia cuspi</i>	1300	Ελάτη	Βαλόρεμα	-	-
4	<i>Acrocladium caespitatum</i> Lindb.	1300	Ελάτη	Περιούνι	-	+
5	<i>Aulacomnium androgynum</i> Schwae.	1250	Ελάτη	Αυγό (φέρα)	-	+
6	<i>Barbula vigida</i>	1300	Ελάτη	P. Ξεριάς, Περιούνι	+	-
7	<i>Bardamia ithyophylla</i>	1850	Ελάτη-Οξιά	+	-	-
8	<i>Barbillophozia latschéri</i>	1970	Οξιά	Λοιπούν	+	-
	<i>Barbillophozia latschéri</i>	1850	Ελ. Οξ.	Δέντρικο Κρανιά	+	-
	<i>Barbillophozia latschéri</i>	1750	Οξιά	Δέντρικο Κρανιά	-	-
9	<i>Brachythecium latschéri</i>	1560	Μ. Πεύκη	Δέντρικο Κρανιά	-	-
	<i>Brachythecium latschéri</i>	1850	Α. Πεύκη	Δέντρικο Κρανιά	-	-
10	<i>Brachythecium latschéri</i>	1600	Ελάτη	Γυρφόβρυση Κρανιάς	+	-
11	<i>Brachythecium salebrosum</i> (Hoffm) Br.	1500	Μ. Πεύκη	Κρανιά	-	-
	<i>Brachythecium salebrosum</i> (Hoffm) Br.	1400	Μ. Πεύκη	Κρανιά	+	-
	<i>Brachythecium salebrosum</i> (Hoffm) Br.	1300	Ελάτη	Περιούνι	ζένα	-
	<i>Brachythecium salebrosum</i> (Hoffm) Br.	1400	Μ. Πεύκη	Γερβενά	-	-

a/a Όνομα είδους

	Υπερθ. ώψος	Είδος	Περιοχή	Σταθμός	Λίθοι	Δύνδρα
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1700	Ελάτη-Οξιά	Σκοτώνι.	σε μωρό τέλιμα	-	-
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1200	Ελάτη	Περιούνι	-	-	+
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1300	Μ. Πεύκη	Μαλακάσι	-	-	+
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1500	Μ. Πεύκη	Κρανιά	+	-	-
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1300	Ελάτη	Περιούνι	-	+	-
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1400	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1300	Μ. Πεύκη	Σαττ Πεσσά Γκιάδη	+	-	-
Brachythecium salebrosum (Hoffm) Br.	1800	Οξιά	Δέντρικο	+	-	-
Brachythecium campestre (Brid) Br. eur.	1700	Ελάτη-Οξιά	Σκοτώνι-Κοτελέται	+	-	+
Brachythecium campestre (Brid) Br. eur.	1850	Ελάτη-Οξιά	Αρίνα	+	-	+
Brachythecium campestre (Brid) Br. eur.	1700	Ελάτη-Οξιά	Σμαργή	+	-	-
Brachythecium campestre (Brid) Br. eur.	1850	Α. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-
Brachythecium rivulare (Brush) Br. eur.	1835	Οξιά	Γύρρα	-	+	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1800	Α. Πεύκη	Ορμόσιος	+	-	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1400	Ελάτη-Οξιά-Μ. Πεύκη	Σκοτώνι. πάνω από το Κοτελέται	-	+	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1500	Α. Πεύκη	Κουργή-Επιταχύρι	-	+	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1570	Μ. Πεύκη	Καλλανάδια	-	+	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1200	Ελάτη	Περιούνι	-	+	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1800	Α. Πεύκη	Κιονόχωρα	-	+	-
Brachythecium rutabulum (Brush) Br. eur.	1200	Ελάτη	Βαθό-Περιούνι	-	+	-

α/α Όνομα είδους	Υπερθ. όψος	Είδος	Περιοχή	Έδηφος	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
15 Brachythecium viviparum	1300	Ελάτη	Περιούλι	+	-	-	-
16 Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1850	Α. Πεύκη	Κούριστα	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1950	Αιβάνι	Δέντρυχο	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1700	Ελάτη-Οξιά	Σκοτειδι-Κοτελιού-Λούκου-Δέντρυχο	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1950	Υπαλπανή ξύλη Ελάτη-Οξιά	Ορμοκασ	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1400	Μ. Πεύκη	Σκοτιδι	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1950	Υπαλπανή ξύλη	Καντρό	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1800	Ελάτη-Οξιά	Αργία	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1400	Ελάτη	Περιούλι	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1250	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1800	Α. Πεύκη	Κιούρηστα	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1550	Μ. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1900	Α. Πεύκη-Οξιά	Κρανιά	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1550	Μ. Πεύκη	Βόλια-Κάλντα	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1250	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1850	Α. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1250	Ελάτη-Οξιά	Περιούλι	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1250	Ελάτη-Οξιά	Περιούλι	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1880	Α. Πεύκη-Οξιά	Γρεβενά	+ -	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1700	Α. Πεύκη	Λούκου	+ -	-	-	-

α/α Όνομα είδους	Υπερθ. όψος	Είδος	Περιοχή	Έδηφος	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1400	Μ. Πεύκη	Βόλια-Κάλντα	-	+	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1400	Οξιά	Σκοτιδι	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1600	Οξιά	Μελαχάστι	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1850	Ελάτη-Οξιά	Αργία	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1800	Οξιά	Λούκου	+	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1880	Α. Πεύκη	Κιούρηστα	-	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1400-1600	Μ. Πεύκη-Ελάτη	Κρανιά	-	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1900	Α. Πεύκη	Κρανιά	-	-	-	-
Brachythecium velutinum (L.) Br. eur.	1800	Οξιά	Λούκου-Δέντρυχο	-	+	-	-
17 Brachythecium silvaticum	1340-1370	Ελάτη-Δρυς	Ορμοκασ	+	-	-	-
18 Bryum capillare (L.) Hedw.	1750-1850	Οξιά	Βόλια-Κάλντα	+	-	-	-
Bryum capillare (L.) Hedw.	1250-1400	Μ. Πεύκη	Μαλαχάστι	+	-	-	-
Bryum capillare (L.) Hedw.	1300	Ελάτη	Βάθι-Περιούλι	-	+	-	-
Bryum capillare (L.) Hedw.	1750	Οξιά	Φιέργα	-	+	-	-
Mnium punctatum Hedw.	1760	Οξιά	Βόλια-Κάλντα	-	+	-	-
Mnium punctatum Hedw.	1800	Οξιά	Δέντρυχο	-	+	-	-
20 Bryum pseudotrichae	1850	Α. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
Bryum pseudotrichae	1600	Ρείμα	Κόρικος	-	+	-	-
21 Bryum ventricosum	1340	Ελάτη-Δρυς	Ορμοκασ	+	-	-	-
22 Bryum torquescus	1230-1380	Ελάτη	Περιούλι	-	+	-	-

a/a Όνομα είδους	Υπερθ. ήψος	Είδος	Περιοχή	Σταθμός	Τέσσαρος	Λίθοι	Δένηση
<i>Bryum turbinatum</i>	1680	Ελάτη	Κόρσικας	-	-	-	-
<i>Bryum turbinatum</i>	1500–1700	Οξά	Βάλακαντα	-	+	-	-
<i>Bryum turbinatum</i>	1250–1500	Ελάτη	Κουρδή-Επιπλέον	+	-	-	-
<i>Bryum turbinatum</i>	1900	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	-	-	-
24 <i>Bryum</i> sp.	1700–1900	Οξά	Βάλακαντα	+	-	-	-
<i>Bryum</i> sp.	1700	Οξά	Κραιβά	-	+	-	-
25 <i>Bryum pallescens</i>	1750	Οξά	Βάλακαντα	-	+	-	-
26 <i>Calypogeia neesiana</i> K. Müll	1900	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	+	-	-
27 <i>Calypogeia neumannii</i>	1500–1700	Ελάτη-Οξά	Λούκου	-	-	-	-
28 <i>Campothecium sericeum</i> (L.) Kindb.	1250–1400	Ελάτη	Περιούμι	+	-	-	-
<i>Campothecium sericeum</i> (L.) Kindb.	1100–1300	M. Πεύκη	Μαλακάσι Μπροβάδια	-	+	-	-
<i>Campothecium sericeum</i> (L.) Kindb.	1450–1500	Οξά	Λούκου	-	-	-	-
<i>Campothecium sericeum</i> (L.) Kindb.	1250–1380	M. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-
<i>Campothecium sericeum</i> (L.) Kindb.	1230–1340	Ελάτη	Περιούλι Σερρώς	-	+	-	-
<i>Campothecium sericeum</i> (L.) Kindb.	1250–1340	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
29 <i>Atrichum undulatum</i> (P.B.)	1230–1380	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
<i>[Catherinea undulata</i> (L.)							
30 <i>Homalothecium (Campiothecium) philipeanum</i> Br. eur	1250	Οξά-Ελάτη	Σκοτίδι	-	-	-	-
31 <i>Campylium stellatum</i> Brg.	1500	Οξά-Ελάτη	Αιβάσι	-	-	-	-
<i>Campylium stellatum</i> Brg.	1500	Οξά-Ελάτη	Κορύφας	-	-	-	-
32 <i>Ceratodon purpureus</i> (L.) Brid	1400	Οξά	Καταφήγη	-	-	-	-

a/a Όνομα είδους	Υπερθ. ήψος	Είδος	Περιοχή	Σταθμός	Τέσσαρος	Λίθοι	Δένηση
33 <i>Ctenidium molluscum</i> (Hedw.) Mitt	1400–1500	Ελάτη	Κραιβά	-	-	-	-
34 <i>Ctenidium villosum</i>	1400–1600	Ελάτη	Κραιβά	-	+	-	-
35 <i>Cladopodiella francisci</i> (Hook) Buch	1800	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	+	-	-
36 <i>Cratoneurus cinnutatum</i> Roth.	1800	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	+	-	-
37 <i>Homalothecium (L.) sericeum</i> Br. eur.	1250–1400	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
<i>Homalothecium (L.) sericeum</i> Br. eur.	1100–1300	M. Πεύκη	Μόλασσας	-	+	-	-
<i>Homalothecium (L.) sericeum</i> Br. eur.	1400–1500	Οξά	Λούκου	-	-	-	-
<i>Homalothecium (L.) sericeum</i> Br. eur.	1200–1380	M. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-
<i>Homalothecium (L.) sericeum</i> Br. eur.	1250–1340	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
38 <i>Dicranum congestum</i>	1250–1340	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1250–1350	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1250–1300	M. Πεύκη	Μόλασσας	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1150–1300	M. Πεύκη	Μαλακάσι	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1350	Ελάτη	Περιούλι	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1400	M. Πεύκη	Γρεβενά	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1500	M. Πεύκη	Γρεβενά	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1300	Ελάτη	Βαθύ-Βροντή-Περιούλι	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1900	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	-	-	-
<i>Dicranum congestum</i>	1600	Ελάτη	Κραιβά	-	-	-	-
39 <i>Dicranum scoparium</i> (L.) Hedw.	1900	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	-	-	-
39 <i>Dicranum scoparium</i> (L.) Hedw.	1600	Α. Πεύκη	Κραιβά	-	-	-	-

	α/α Όνομα είδους	Υπερθ. ώψος	Είδος	Περιοχή	Εδαφος	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
Dicranum scoparium (L.) Hedw.	1750	Οξά	Βόλας-Κάλντα	+	-	-	-	-
Dicranum scoparium (L.) Hedw.	1900	Α. Πεύκη	Βόλας-Κάλντα	+	-	-	-	-
Dicranum scoparium (L.) Hedw.	1800	Α. Πεύκη	Βόλας-Κάλντα	+	-	-	-	-
Dicranum scoparium (L.) Hedw.	1800	Α. Πεύκη	Κιονιόστα	-	+	-	-	-
Dicranum scoparium (L.) Hedw.	1800	Ελάτη	Σκοτίδι	+	-	-	-	-
40 Dicranum scoparium-v. orthophyllum	1200-1500	Ελάτη-Μ. Πεύκη	Κουρδ-Επιτραχώδη	+	-	-	-	-
Dicranum scoparium-v. orthophyllum	1850	Ελάτη-Οξά	Αργανά	-	+	-	-	-
Dicranum scoparium-v. orthophyllum	1850	Οξά	Αργανά	+	-	-	-	-
Dicranum scoparium-v. orthophyllum	1600	Οξά-Ελάτη	Ασύκου	+	-	-	-	-
Dicranum scoparium-v. orthophyllum	1550	Οξά-Ελάτη	Σκοτίδι	+	-	-	-	-
41 Dicranum taurinum	1600	Μ. Πεύκη	Βόλας-Κάλντα	-	+	-	-	-
Dicranum taurinum	1400	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-	-
42 Ditrichum Sp.	1600	Μ. Πεύκη	Βόλας-Κάλντα	-	+	-	-	-
43 Entodon orthocarpus-Lindb.	1200-1500	Οξά	Κουρδ-Επιτραχώδη	-	+	-	-	-
44 Entodon Sp.	1700-1970	Οξά	Βόλας-Κάλντα	+	-	-	-	-
45 Dicranum majus Smith	1200-1500	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-	-
Dicranum majus Smith	1800	Α. Πεύκη	Κιονιόστα-Γρεβενά	+	-	-	-	-
Dicranum majus Smith	1800	Α. Πεύκη	Κιονιόστα-Γρεβενά	-	+	-	-	-
46 Eurhyachium (pulchellum) strigosum (Hoffm.) Br.	1500	Οξά	Σκοτίδι-Λιβάδια- Κοτύλατο	-	+	-	-	-
47 Fullaria dilatata (L.) Dum	1300	Μ. Πεύκη	Παλαιόκαστρο	-	+	-	-	-

	α/α Όνομα είδους	Υπερθ. ώψος	Είδος	Περιοχή	Εδαφος	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
48 Fissidens cristatus Wils	1800	Μ. Πεύκη	Βόλας-Κάλντα	-	-	-	-	-
50 Fissidens ovalis	1500	Μ. Πεύκη	Κρονιά	+	+	-	-	-
51 Fissidens exilis Headw.	1650	Οξά	Κρονιά	-	-	-	-	-
52 Fissidens tenuifolius	1400	Μ. Πεύκη- Ελάτη	Μαλακάδι	+	-	-	-	-
Fissidens tenuifolius	1900	Λευκόδερμη ΙΙ.	Κρονιά	+	-	-	-	-
Fissidens tenuifolius	1300	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-	-
Fissidens tenuifolius	1350	Ελάτη	Περούμι	-	-	-	-	-
Fissidens tenuifolius	1250	Μ. Πεύκη	Μαλακάδι-Γιαδάνι	+	-	-	-	-
53 Grimmia apocarpa Hedw	1800	Α. Πεύκη	Κρονιά	-	+	-	-	-
Grimmia apocarpa Hedw	1800	Οξά-Ελάτη	Λιόκου	-	+	-	-	-
Grimmia apocarpa Hedw	1500	Μ. Πεύκη	Κρονιά	-	+	-	-	-
Grimmia apocarpa Hedw	1800	Οξά	Αβέβλα	-	+	-	-	-
Grimmia apocarpa Hedw	1700	Οξά	Βόλας-Κάλντα	-	+	-	-	-
54 Grimmia malenbachi	1800	Μ. Πεύκη	Κρονιά	-	+	-	-	-
Grimmia malenbachi	1600	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-	-
55 Grimmia elongata Kaulf	1500	Μ. Πεύκη	Κρονιά	-	+	-	-	-
56 Grimmia crenulata	1500	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-	-
57 Grimmia pulvinata (L.) Hedw. Sm.	1300	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-	-
58 Grimmia anomala	1650	Μ. Πεύκη	Παλαιόκαστρο-Πλιόνι	-	+	-	-	-
59 Grimmia elatior	1300	Μ. Πεύκη	Κρονιά	-	+	-	-	-

α/α Ονοματίσθιος

	Υπερθ. όψης	Είδος	Περιοχή	Έδαφος	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
60	Grimmia hartmannii–Schimp	1300	M. Πεύκη	Κρανιά	+	–	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1750	Oξά	Κρανιά	+	–	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1750	M. Πεύκη	Κρανιά	–	+	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1700	Oξά	Φλέγμα Βάλια–Κάλντα	–	+	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1800	Oξά	Δεντρύχο	–	+	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1950	Α. Πεύκη	Κρανιά	–	+	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1800	Α. Πεύκη	Κυανίστρα	–	+	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1850	Oξά	Αβέλλα	–	+	–
	Grimmia hartmannii–Schimp	1600	Ελάτη	Κρανιά	–	+	–
61	Grimmia crinita Brid	1570	M. Πεύκη	Βάλια–Κάλντα	–	+	–
	Grimmia montana Br. eur.	1300	M. Πεύκη	Παλιόκαστρο	–	+	–
	Grimmia domiana Sm.	1500	M. Πεύκη	Περιβόλι	–	+	–
	Grimmia (ovalis) ovata Web	1400	Ελάτη	Κουρή–Επιφύλωρ	+	–	–
	Grimmia (ovalis) ovata Web	1600	Oξά	Βάλια–Κάλντα	–	+	–
	Grimmia (ovalis) ovata Web	1700	Α. Πεύκη	Παλιόκαστρο	–	+	–
	Grimmia (ovalis) ovata Web	1550	M. Πεύκη	Βάλια–Κάλντα	–	+	–
65	Grimmia trichophylla rev	1400	M. Πεύκη	Βάλια–Κάλντα	–	+	–
	Grimmia trichophylla rev	1400	M. Πεύκη	Παλιόκαστρο–Πριόνι	–	+	–
	Grimmia trichophylla rev	1300	Ελάτη	Ορμιστας	+	–	–
66	Heterocladium heteropterum (Bruch) Br. eur.	1850	Ελάτη	Κρανιά	–	+	–

α/α Ονοματίσθιος

	Υπερθ. όψης	Είδος	Περιοχή	Έδαφος	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
	Heterocladium heteropterum (Bruch) Br. eur.	1800	Ελάτη–Οξά	Αργάνι	+	–	–
	Heterocladium heteropterum (Bruch) Br. eur.	1600	Ελάτη	Κρανιά	+	–	–
67	Homalothecium sericeum (L.) Br. eur	1800	Ελάτη	Ορμιστας	+	–	–
	Homalothecium sericeum (L.) Br. eur	1750	M. Πεύκη	Παλιόκαστρο	–	+	–
	Homalothecium sericeum (L.) Br. eur	1350	Ελάτη	Ορμιστας	+	–	–
	Homalothecium sericeum (L.) Br. eur	1200	Ελάτη	Περούνι	–	+	–
	Hygrohypnum stroboski	1200	Ελάτη–Οξά	Λούκου	+	–	–
68	Hygrohypnum splendens (Hedw) Br. eur	1200	M. Πεύκη	Μαλακάστι	–	+	–
69	Hylocomium conesens	1100	Ελάτη	Κρανιά	–	+	–
70	Hylocomium conesens	1600	M. Πεύκη	Κρανιά	–	+	–
71	Hypnum cupressiforme L.	1400	M. Πεύκη	Βάλια–Κάλντα	–	+	–
	Hypnum cupressiforme L.	1550	M. Πεύκη	Λούκου	–	+	–
	Hypnum cupressiforme L.	1950	Oξά	Συμβή	–	+	–
	Hypnum cupressiforme L.	1300	Ελάτη	Ορμιστας	–	+	–
	Hypnum cupressiforme L.	1700	Oξά	Ορμιστας	–	+	–
72	Leucodon Sciuroides (L.) Swhwae	1650	Ελάτη	Κρανιά	–	+	–
	Leucodon Sciuroides (L.) Swhwae	1400	M. Πεύκη	Παλιόκαστρο	–	+	–
	Leucodon Sciuroides (L.) Swhwae	1770	Α. Πεύκη	Βάλια–Κάλντα	–	+	–
	Leucodon Sciuroides (L.) Swhwae	1350	M. Πεύκη	Κρανιά	–	+	–
73	Lophocolea cuspidata Dum.	1350	M. Πεύκη	Κρανιά	–	+	–

α/α Όνομα είδους	Υπερθ. ώψος	Είδος	Περιοχή	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
				Εδαφος		
74 Lophocolea ventricaria	1600	Ελάτη	Κρανιά	+	-	-
75 Lophozia sp.	1600	Μ. Πεύκη	Κρανιά	+	-	-
76 Isothecium myurum Brid (Viviparum)	1700	Οξά	Φλέγχα	-	+	-
77 Plasteurhynchium striatum (Isothecium filescens) Fleisch	1730	Οξά	Βήτο-Καλύντα	-	+	-
78 Isothecium sericeum						
79 Madotheca platyphylla Dum.	1250	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-
Madotheca platyphylla Dum.	1500	Μ. Πεύκη	Αβέλλα	-	+	-
80 Madotheca platyphylla Dum.	1500	Μ. Πεύκη	Λούκου	-	+	-
Madotheca platyphylla Dum.	1500	Οξά	Αβέλλα	-	+	-
Madotheca platyphylla Dum.	1350	Ελάτη	Περιστούλι	-	+	-
Metzgeria furcata Lindo	1900	Οξά	Φλέγχα	Περιστούλι	-	-
81 Mnium punctatum Hedw.	1500	Μ. Πεύκη	Κρανιά	+	-	-
Mnium punctatum Hedw.	1300	Ελάτη	Περιστούλι	+	-	-
Mnium punctatum Hedw.	1800	Οξά	Δέντρυνα	-	-	-
83 Mnium cuspidatum Leys.	1800	Οξά	Δέντρυνα	+	-	-
Mnium stellare Reich.	1800	Οξά	Δέντρυνα	-	-	-
Mnium stellare Reich.	1350	Ελάτη	Περιστούλι	+	-	-
84 Mnium undulatum Hedw.	1500	Μ. Πεύκη	Κρανιά	+	-	-
Mnium undulatum Hedw.	1200	Ελάτη	Περιστούλι (Βασθ)	+	-	-
86 Orthotrichum anomalum Hedw.	1300	Μ. Πεύκη	Παλιόκαστρο	-	+	-
Orthotrichum anomalum Hedw.	1500	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-

α/α Όνομα είδους	Υπερθ. ώψος	Είδος	Περιοχή	Σταθμός	Λίθοι	Δένδρα
				Εδαφος		
87 Orthotrichum campestre	1770	Α. Πεύκη	Παλιόκαστρο	-	+	-
88 Orthotrichum rupestre Schleich	1600	Ελάτη	Κρανιά	+	-	-
Orthotrichum rupestre Schleich	1600	Μ. Πεύκη	Βούλα-Κάλντα	-	+	-
89 Pellia epiphylla Lindb.	1400	Μ. Πεύκη	Παλιόκαστρο	-	-	+
90 Pohlia cruda	1800	Οξά	Δέντρυνα	-	-	+
91 Plagiochila asplenoides (L.) Durn.	1000	Ελάτη	Κρανιά	-	-	-
92 Pseudoleskeella saviana	1800	Οξά	Λούκου	-	+	-
Pseudoleskeella saviana	1850	Α. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-
Pseudoleskeella saviana	1850	Οξά	Αβέλλα	-	+	-
93 Polytrichum alpinum L.	1900	Οξά	Δέντρυνα	-	-	-
Polytrichum alpinum L.	1890	Ελάτη	Αρίνα	-	-	-
94 Polytrichum formosum Hedw.	1300	Μ. Πεύκη	Γρεβενά	-	-	-
Polytrichum formosum Hedw	1800	Α. Πεύκη	Κρανιά	-	-	-
95 Polytrichum juniperinum Brid	1800	Α. Πεύκη	Κιονιστά	-	-	-
Polytrichum juniperinum Brid	1850	Οξά	Αρίνα	-	-	-
Polytrichum juniperinum Brid	1500	Μ. Πεύκη	Κρανιά	-	-	-
Polytrichum juniperinum Brid	1300	Ελάτη	Περιστούλι	-	-	-
96 Polytrichum sabelorum	1550	Μ. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-
97 Philonotis tortuosa	1500	Ελάτη	Περιστούλι	-	+	-
98 Philonotis calcarea (Schimp)	1700	Οξά	Αργό	-	-	-
99 Madotheca (Porella) cordeana	1700	Οξά	Στρογγ.	-	-	-

a/a Όνομα είδους	Χρεφθ. άριστος	Είδος	Περιοχή	Συστημάτις	Εδαφος	Λίθοι	Δενδρα
100 Pierigynandrum filiforme (Timm) Hedw.	1600	M. Πεύκη	Βάλια-Κάλντα	-	+	-	-
Pierigynandrum filiforme (Timm) Hedw.	1800	Οξά	Λόιπον	-	-	-	+
Pierigynandrum filiforme (Timm) Hedw.	1300	Ελάτη	Περιούλι	-	+/-	-	-
Pierigynandrum filiforme (Timm) Hedw.	1600	Α. Πεύκη	Κιονόχωτα	-	+	-	-
101 Pierigynandrum gracile	1300	M. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
102 Radula complanata Dum	1700	Οξά	Λόιπον	+	-	-	-
Radula complanata Dum	1600	Ελάτη	Δέντζικο	+	-	-	-
Radula complanata Dum	1300	M. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
Rhaconitrium canescens Brid.	1850	Οξά	Αρίνα	+	-	-	-
Rhaconitrium canescens Brid.	1300	Ελάτη	Περιούλι	-	+	-	-
Rhaconitrium canescens Brid.	1250	M. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
103 Schistridium apocarpum (L.) Br. eur.	1700	Οξά	Κρανιά	-	+	-	-
Schistridium apocarpum (L.) Br. eur.	1800	Α. Πεύκη	Κούρστα	-	+	-	-
Schistridium apocarpum (L.) Br. eur.	1250	M. Πεύκη	Κρανιά	-	+	-	-
Schistridium apocarpum (L.) Br. eur.	1400	Ελάτη	Κουρή-Επτεχώραι	-	+	-	-
Scleropodium purum (L.) Limpr.	1550	M. Πεύκη	Κρανιά	-	-	-	-
Scleropodium purum (L.) Limpr.	1300	Ελάτη	Περιούλι	+	-	-	-
105 Scleropodium cupressiforme	1550	M. Πεύκη	Βάλια-Κάλντα	-	-	+	-
Stereododium cupressiforme	1300	M. Πεύκη	Μαλακός	-	+	-	-

a/a Όνομα είδους	Υπερθ. άριστος	Είδος	Περιοχή	Εδαφος	Εδαφος	Λίθοι	Συστημάτις
Stereododium cupressiforme	1000	Ελάτη	Περιούλι	-	+	-	-
107 Tortella tortuosa (L.) Limpr.	1600	M. Πεύκη	Λοίπον	-	-	-	-
Tortella tortuosa (L.) Limpr.	1900	Οξά	Λοίπον	-	-	-	-
Tortella tortuosa (L.) Limpr.	1340	Δρυς-Μ.	Ορλακιάς	+	-	-	-
Tortella tortuosa (L.) Limpr.	1800	Α. Πεύκη	Κρανιά	+	-	-	-
108 Tortilla muralis (L.) Hedw.	1600	M. Πεύκη	Βάλια-Κάλντα	-	+	-	-
Tortilla muralis (L.) Hedw.	1900	Οξά	Λοίπον	-	-	-	-
Tortilla muralis (L.) Hedw.	1400	Ελάτη	Ξεράς-Περιούλι	-	-	-	-
Tortilla muralis (L.) Hedw.	1300	M. Πεύκη	Παληόσκαστρο	+	-	-	-
109 Syntrichia montana Nees	1400	Ελάτη	Κράσικας	-	+	-	-
110 Syntrichia subulata (L.) Web.	1400	Ελάτη	Περιούλι (Βοθύ)	-	-	-	-
Syntrichia subulata (L.) Web.	1750	Οξά	Φιέργα	-	+	-	-
111 Syntrichia intermedia	1700	M. Πεύκη	Παληόσκαστρο	-	-	-	-
112 Uloota crispa (L.) Brid.	1300	M. Πεύκη	Γρεβενά	-	+	-	-
113 Weisia viridula (L.) Hedw.	1550	M. Πεύκη	Βάλια-Κάλντα	+	-	-	-
Weisia viridula (L.) Hedw.	1300	Ελάτη	Περιούλι	+	-	-	-
Weisia viridula (L.) Hedw.	1750	Οξά	Βάλια-Κάλντα	+	-	-	-

Κατάλογος λεπτίνων της δασικής βλάστησης Β. Πίνδου

α/α Είδος	Υψόμετρο	Βιο. είδος	Περιοχή	Εδαφος	Λίθος	Κορμός
1 Cladonia pyxidata (L.) Fries	1750	Oξά	Κέρανά	-	-	-
Cladonia pyxidata (L.) Fries			Κούρστα	+	+	
2 Nephroma resupinatum (L.) Ach.	1750	A. Ηερή	Ασήκουν	+	-	
3 Cladonia chlorophcea (Floerke) Zopf.	1900	Oξά	Μαλακόσ	+	-	
4 Cladonia fimbriata (L.) Hoffm.			Κοταρήμη	+	+	
5 Cladonia pinnata			Κοισμόστα	-	-	
6 Cladonia aleicornis			Κοισμόστα	-	-	
7 Parmelia quercina (Willd.) Vain			Περιονή-Βαθύ	-	-	
8 Parmelia vittata (Ach.) Nybl			Περιονή	-	-	
9 Parmelia furfuracea (L.) Ach			Κοισμόστα	+	-	
10 Peltigera canina (L.) Willd (Willd)			Δέρνζκα	+	-	
11 Peltigera rufescens (Weiss) Humbolt			Αρίνα	-	-	
12 Lobaria pulmonaria (L.) Hoffm.			Περιονή	-	-	
13 Marchentia alpestris			Κόξακας	-	-	
14 Usnea rugalosa			Κόξακας	-	-	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aichele D., Schwegler, U.W. 1984, Unsere Moos und Farnpflanzen.
Kosmos-Verlag Stuttgart.
- Bertsch K., 1940. Moosflora. Stuttgart.
- Gams H., 1973. Kleine kryptogamenflora. 5 Aufl. Stuttgart.
- Rabenshorst L., 1927. Kryptogamenflora von Deutschland, Oesterreich und der Schweiz Bd. 4er Leipzig.